

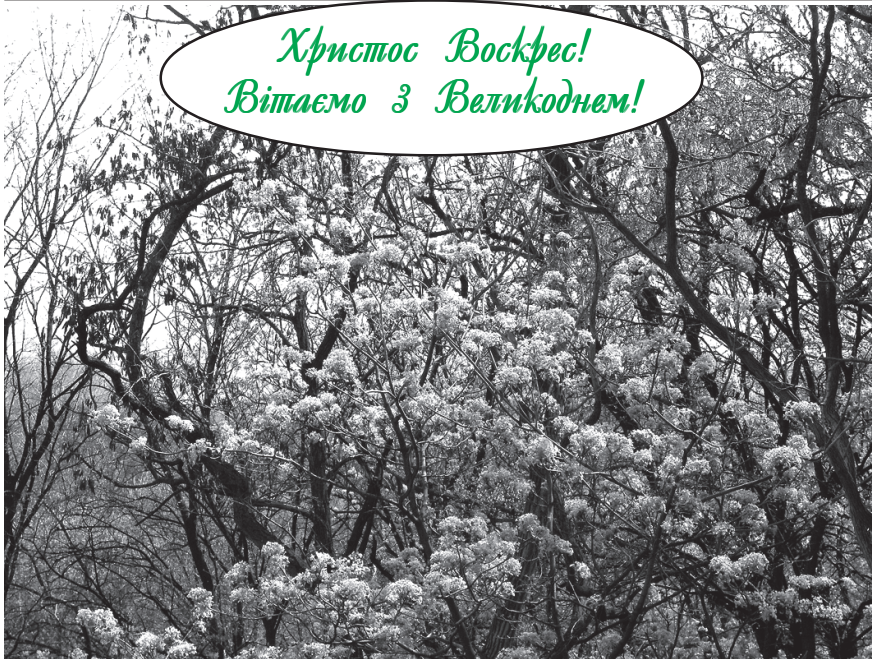
Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

квітень 2009 №66 (229)

виживання
демократія
гуманізм

*Христос Воскрес!
Вітаємо з Великоднем!*

26 квітня о 20-00, у день Чорнобильської катастрофи Українська екологічна асоціація «Зелений світ» пропонує небайдужим українцям підтримати акцію «Запали свічу» перед своїм вікном на знак пам'яті трагедії українського народу

В УКРАЇНІ ПРОДАВАТИМУТЬ ДЕШЕВИЙ БЕНЗИН

Уряд активно впроваджує нові технології альтернативних видів паливно-мастильних матеріалів.

Урядова нарада під головуванням прем'єра Юлії Тимошенко вирішила доповнити державну програму впровадження винаходу столичних вчених.

На сьогодні, в умовах енергетичної кризи, створились реальні умови для розвитку альтернативних джерел енергії, зокрема, виробництва біопалива. Фахівці впевнені, що технологія виробництва біопалива з мікроводоростей має ряд суттєвих переваг перед виробництвом біопалива з олійних культур, ріпаку. Так, енергетичний потенціал водоростей в 50-100 разів перевищує потенціал олійних культур (а ріпаку майже в 90 разів), вирощування мікроводоростей не потребує використання родючих земель і має порівняно низькі матеріалі- та енергоємності, технологічний процес забезпечено повною автоматизацією та оптимальним керуванням.

У напрямку налагодження виробництва біопалива з мікроводоростей сміливі кроки вже робить ДНВК «Київський інститут автоматки». Зазначимо, що разом із співвиконавцями завершено стадію розробки технічного завдання і технічної пропозиції. Аналіз наукових розробок та інженерних досягнень по-

казав, що широкомасштабне виробництво водоростей і їх переробка дозволяє не тільки отримувати біодизель, а також біогаз і біоетанол. А це дасть змогу суттєво підвищити вітчизняну енергетичну незалежність і в подальшому повністю забезпечити вітчизняні енергетичні потреби за рахунок вітчизняних біологічних палив.

Разом з тим, ДНВК «Київський інститут автоматки» пропонує розробити і виготовити у першому півріччі 2009 року, на стадії ескізного проекту, вітчизняної пілотної установки дослідно-промислового типу, що дозволить скоротити терміни промислового впровадження нової водоростевої енергетичної програми, а також підвищити її ефективність.

У цілому ДНВК «Київський інститут автоматки» разом із співвиконавцями готовий терміново розпочати розробку проектно-конструкторської документації на створення дослідно-експериментального виробництва біопалива з мікроводоростей та пропонує доопрацювати Програму розвитку біопалива під вирощування мікроводоростей із залученням до цього інших підприємств Міністерства промислової політики України.

Квітень

- 1 - 200 років від дня народження Миколи Васильовича Гоголя (1809—1852), видатного українського письменника
- 7 - Благівіщення Пресвятої Діви Марії. Всесвітній день здоров'я
- 12 - Вербна неділя
- 18 - День довкілля
- 19 - Світле Христове Воскресіння
- 22 - Всесвітній день Землі
- 26 - Чорнобильська трагедія

ВЧЕНІ ПЕРЕТВОРЯТЬ ВУГЛЕКИСЛИЙ ГАЗ У ПАЛИВО

Суміш вуглекислого газу та водяної пари можливо перетворити на природний газ, що в майбутньому може вирішити проблему парникових викидів, які призводять до глобальної зміни клімату, повідомляють вчені з Пенсильванського університету.

Згідно з результатами їхніх досліджень, це можливо здійснити за допомогою масиву нанотрубок з діоксиду титану при впливі сонячного світла.

Як пояснюють експерти, величезна кількість вуглекислого газу, що викидається в атмосферу промисловістю і транспортом, викликає глобальне потепління. Обговорюється безліч методів утилізації вуглекислоти, зокрема, внесення добрив в океан з метою стимулювати фотосинтетичну активність водоростей і фітопланктону, або закачування CO² під землю.

Конверсія вуглекислого газу у вуглеводні за допомогою наночастинок діоксиду титану вже пропонувалася вченими як ще один метод вирішення проблеми, однак для роботи таким каталізатором до цього часу було необхідно ультрафіолетове випромінювання. Однак нова розробка вчених з Пенсильванського університету дозволить, як передбачається, здійснювати цю реакцію набагато ефективніше, так як їм вдалося змусити каталізатор працювати під впливом широкого діапазону довжин хвиль сонячного світла.

Таємниця вчених — одержання оксиду титану у формі нанотрубок. Дослідники зібрали з використанням цього наноматеріалу спеціальну установку, що дозволяє під впливом сонячного світла перетворити суміш вуглекислого газу та випарів води в метан, етан і пропан в 20 разів ефективніше, ніж за допомогою звичайних каталізаторів — зі швидкістю 160 мікролітрів за годину в перерахунок на грам нанотрубок.

Незважаючи на те, що цієї ефективності ще недостатньо для промислового застосування, автори розробки не приховують свого оптимізму і впевнені, що ефективність каталізатора можна ще помітно збільшити.

Нагадаємо, раніше американські вчені заявляли, що численні наслідки глобальних кліматичних змін стали незворотними.

ІМПОРТ ТРАНСГЕННИХ ПРОДУКТІВ ОБМЕЖЕНО

Уряд України обмежив імпорт продукції з підвищеним вмістом генно-модифікованих організмів, пише газета Дело.

Кабмін затвердив порядок державної реєстрації продукції, що містить генетично модифіковані організми. Тепер на територію України не будуть допускатися продукти, у яких вміст генно-модифікованих організмів перевищує 0,9%.

Згідно з постановою Кабміну,

Екологічна газета України.
Виходить з 1989 року.

Засновники газети: УЕА
“Зелений світ” та колектив редакції.

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія KB
від 10.05.1994 р.

Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова площа,
4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83
E-mail: zelsvit@p5com.com

Шеф-редактор
Юрій Самоїленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і
не повертаються. Листування з
читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА “Зелений
світ”

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ру; «Обозреватель».

УЕА “Зелений світ” створена в 1988 році як реакція суспільства на жахливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації “Друзі Землі”.

Голова УЕА “Зелений світ”
Юрій Іванович Самоїленко.

Газета “Зелений Світ” була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров’я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахні картини радянської дійсності.

Склад редколегії:

Гончаренко Г.А.
Лисиченко Г.В.
Хазан П.В.

Початок на ст. 1

ІМПОРТ ТРАНСГЕННИХ ПРОДУКТІВ ОБМЕЖЕНО

всі ввезені продукти будуть проходити державну екологічну експертизу на кордоні. Це стосується як харчових продуктів, так і косметичних засобів і ліків.

“Для цього буде створено спеціальний державний орган”, — заявив колишній головний санітарний лікар України Микола Проданчук, який є одним з розробників постанови.

“Якщо після перевірки ГМО в імпортованих продуктах перевищуватиме допустимі 0,9%, дозвіл на ввезення в Україну даватися не буде”, — додала перший віцепрезидент Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко. У дозволі буде вказано номер партії товару, його кількість. Зараз же у бланку дозволу на ввезення продукції ці дані не вказуються, і імпортер може користуватися ним кілька років.

Видання пише, що в серпні 2007 року Кабмін прийняв постанову, згідно з якою з 1 листопада 2007 року вводиться обов’язкове маркування продуктів, які містять ГМО в кількості більшій, ніж 0,9%.

Однак пізніше цю постанову було скасовано через неготовність самого механізму маркування. Тепер же, як стверджують в уряді, до питання маркування знову повернуться. Вже готується відповідна постанова.

“Спільно з Держспоживстандартом ми розробили документ, який не тільки регулює питання ГМО, але навіть прописує, де і яким чином на продукції повинне бути розміщене маркування”, — заявив Тимочко.

За словами голови молекулярно-генетичної лабораторії Укрметрестстандарту Руслана Голубця, ГМО містять близько 30% харчових продуктів в Україні. Найчастіше зустрічається генетично модифікована соя (у 80% випадків). Поширені також модифіковані томати, кукурудза, рис, буряк. Ці продукти входять до складу ковбас, консервів, хлібобулочних виробів, шоколаду, кондитерських виробів.

У даний час на територію України заборонено лише ввезення дитячого харчування, яке містить модифіковані організми. За даними Делю, у країнах Європи за останній рік рівень дозволеного вмісту ГМО в продуктах було знижено з 0,9% до 0,5%.

НА ДНІСТРОВСЬКОМУ ВОДОСХОВИЩІ МАСОВИЙ МОР

Факт масової загибелі риби на Дністровському водосховищі внаслідок залпового скиду вод Дністровської ГЕС у нижній б’єф зафіксували 27 березня працівниками держкоінспекції в Чернівецькій області спільно з працівниками Верхньо-Дністровського басейнового управління охорони, використання і відтворення водних живих ресурсів та регулювання риборозведення.

Про це повідомляє сайт Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Як повідомив начальник Верхньо-Дністровського державного басейнового управління Василь Харабара, збитки від масової загибелі риби становлять понад 30 млн грн.

Фахівцями рибоохорони підрахову-

ються збитки завдані державі внаслідок незаконного знищення цінних видів риби у рибогосподарських водних об’єктах.

Матеріали перевірки та підсумок збитків будуть передані в правоохоронні органи для встановлення винних осіб та притягнення їх до передбаченої чинним законодавством відповідальності.

ЧИ СПРАВДІ АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА – ТОЙ ВЕКТОР?

Президент наголосив, що розвиток атомної енергетики — один із ключових векторів забезпечення енергетичної безпеки держави.

Ющенко також відзначив, що коефіцієнт використання виробничих потужностей українських АЕС в 2008 році склав 73,9% проти 76,4% в 2007 році.

Коментуючи результати наради, проведеної на Хмельницькій АЕС, глава держави повідомив, що в цілому йшлося про шляхи виконання Енергетичної стратегії на період до 2030 року. Зокрема, обговорювалось, чи потребує цей документ корекції; було дано оцінки, на якому етапі перебуває реалізація стратегії.

«Питанням номер один цієї наради була ліквідація того дефіциту безпеки, який є на тих чи інших проектах ядерної енергетики», — повідомив Президент. Відтак, значної уваги під час наради було надано проблемі поводження із відпрацьованим ядерним паливом та радіоактивними відходами. Щодо цих питань, глава держави зауважив, що сьогодні необхідно виробити цілу низку законодавчих рішень, провести дискусії та обговорення з громадськістю. «Ми повинні давати дуже ефективну відповідь на те, як ми забезпечуємо збереження відходів ядерного палива, захоронення відходів, або як ми приймаємо рішення по схемі, яка на сьогодні працює, коли відходи ядерного палива відправляються в Росію і починаючи з 2013 року їх буде повернуто в Україну», — сказав В. Ющенко.

Глава держави, крім того, нагадав, що українська атомна енергетика в спадщину від СРСР отримала високий рівень залежності від Росії, особливо у сфері забезпечення вітчизняних АЕС ядерним паливом та переробки відпрацьованого ядерного палива. У цьому контексті президент наголосив на необхідності вирішення проблеми залежності від одного постачальника.

Ще однією проблемою вітчизняної атомної енергетики, за словами президента, стала недосконала тарифна політика в галузі електроенергетики.

Чи на часі у сьогоднішню кризову добу, коли в державі панує не Закон, а корупція, яка певним чином породила керований нею хаос, говорити про ядерну панацею? Час показав протилежне.

НА СТОРОЖІ ПАМ'ЯТІ ПРО ВАСИЛЯ СТУСА

Нам стало відомо, що спритні ділки, які приватизували ділянку Святошинської зеленої оази, надумали вирубати реліктові та молодші дерева на цій ділянці,

поки суд не скасував їхніх документів, виданих Київською міською владою з порушенням низки українських законів.

Два роки тому київська громадськість ініціювала створення скверу імені Василя Стуса на незабудованій ділянці із зеленими насадженнями, де в 60-х—70-х роках стояв ошатний будиночок, на другому поверсі якого жив із дружиною й сином видатний український поет Василь Стус. Однак київська влада віддала перевагу проекту створення на цьому місці розважального комплексу для багатих зайд, проігнорувавши волю киян зберегти пам'ять про великого сина Українського народу.

Святошинська районна організація Української народної партії спільно з активістами КУНу та „Зеленого світу” провела акцію проти вирубки скверу. Поновлено інформаційні таблички про заснування скверу, нещодавно знищені «невідомими». Були зашиповані решта дерев, які ми не встигли зашиповувати два місяці тому.

Тепер Святошинська організація УНП має намір встановити пам'ятний знак у сквері на місці розташування садиби сім'ї Василя Стуса, залучивши до цієї події авторитетних громадських діячів, народних депутатів України та представників УПЦ Київського Патріархату.

Голова Святошинської районної організації "Зелений світ" Віктор Ткаченко

КИЇВСЬКА ВЛАДА ВШАНУВАЛА ПАМ'ЯТЬ ВАСИЛЯ СТУСА БЕНЗОПИЛАМИ

10 березня близько четвертої години ночі, в парку, в якому колись була садиба Стусів і де прожив своє коротке життя Василь Стус на волі — загуділи бензопили. По-злодійському запрацювала мерська машина. Бо тільки злочинці під прикриттям ночі роблять свої чорні справи.

Не беручи до уваги звернення громадськості Святошинського району та й з усього Києва до Президента, Верховної Ради, КМУ, наявності близько тисячі підписів до мерії зберегти парк і назвати його іменем Василя Стуса, звернення громадських організацій і політичних партій щодо увіковічення імені Василя Стуса у назві парку, — Черновецький

нським добром!

Отже, близько шостої години ранку я прибув на місце злочину з відеореєстратором і побачив жахливу картину. Близько 200 вікових дерев на висоті приблизно двох метрів були зрізані. Двометрові стовбури створювали післяураганний краєвид. Я застав бригаду яка валила трьохсотлітній дуб... Стоячи на столі, бо всі

дерева були «зашиповані» цвяхами активістами захисту парку. Робітники-яничари ховали свої обличчя від відеокамери, напевно розуміючи, що творять зло.

Дві бензопили застрягли у стовбурі дуба-велетня. «Яничарики» метушилися, бо розуміли, що незабаром зберуться люди і

зайди-чужинці для Українця, Українців, України нічого доброго не зроблять, тим більше перебуваючи на державній службі, чи на високих державних постах, що хамів треба ставити на місце згідно із законами України, а якщо вони не хочуть жити за нашими законами, — гнати їх поганю мітлою на їхні «исторические родини» і це також повинно стосуватися мови і культури.

Черновецький подумав, що знищивши дерева, він знищить парк і пам'ять про Стуса. Помилився! Дерева, ми, українці, посадимо нові і встановимо монумент поетові. І якщо хоч одна манкуртська сволота постміє знову осквернити «Парк Василя Стуса» — ми готові боротися і ми переможемо. Бо ми, Українці, на своїй землі.

порадився із «своїм особистим богом» і «наплював» (вибачте за слово) на всіх і на пам'ять Василя Стуса і дав «відмашку» знищити парк.

А хто йому, — зайді-неукраїнцеві, — Василь Стус?

Чи знає хоча б щось він про мученика Совісті, геніального поета, Героя України Стуса? І хто для нього ми, Українці, як не сіра маса, на якій можна наживатися, а Україна для нього — територія, сировинна база. Для нього і йому подібних найсвятіше «гешефт», а після них, — хоч потоп, хоч гори все вогнем. Вони мають, куди тікати. Адже Росія та Ізраїль завжди їм раді з накраденим Украї-

ще й поб'ють. Доваливши старого дуба і визволивши пили, мерська бригада «губителів природи» втекла. Я дивився на цей жах і подумав, — створити би тут із цих стовбурів парк ганьби злочинній владі. Звести всіх, хто причетний до цього злочину, прив'язати до стовбурів і хай люди ходять і висловлюють свою зневагу!

Близько 7-ї години ранку почали сходитись активісти захисту парку. Приїхали міліціонери, які й самі були шоковані побаченням.

Та все ж одну «добру» справу Черновецький для Українців зробив. Він ще раз дав усім нам зрозуміти, що ніколи

Господи, — гніву пречистого Благаю — не май за зле.

Де не стоятиму — вистою. Спасибі за те, що мале Людське життя, хоч надією Довжу його в віки.

Думою туго розвіюю, Щоб був я завжди такий, Яким мене мати вродила І благословила в світі.

І добре, що не зуміла Мене від біди вберегти.

Василь Стус

**Заступник голови КМО КУН
Юрій Шепетюк**

ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗНИКНЕННЯ ОПИНИЛИСЯ ЖАБИ

Щорічно у світі для вживання в їжу продається від 200 мільйонів до одного мільярда жаб. Такий попит на жаб'ячі лапки є загрозою для популяції земноводних зникненням.

До такого висновку дійшли вчені із австралійського Університету Аделаїди у ході останнього дослідження.

Автори роботи зазначають, що, всупереч поширеній думці, жаб'ячі лапки є популярною стравою не тільки у Франції. Делікатес масово вживають і в Азії, і в Європі, де він навіть входить у меню деяких шкіл.

Однак, земноводні вважаються одними із найбільш уразливих до змін навколишнього середовища живих організмів. Внаслідок регулярного відлову амфібій і кліматичних змін багато видів уже потрапили в Червону Книгу.

Нагадаємо, нещодавно вчені з Каліфорнії заявили, що вилов риби і полювання призводять до того, що людина змінює не тільки чисельність особин того чи іншого виду, але й еволюційні шляхи розвитку популяцій.

Раніше повідомлялося, що нововідкритому виду рожевої земляної ігуани, який сформовано понад 350 тисяч років тому і виявлено на Галапагоських островах, також загрожує зникнення.

НАРОДЖЕННЯ РІДКІСНИХ ЛЕОПАРДІВ

У відвідувачів зоопарку в Парижі з'явилася можливість побачити двох дитинчат китайських леопардів.

Брати Вей і Сан із задоволенням позували перед камерами, поки їхня мати, дворічна Орлі, не віднесла дитинчат подалі від сторонніх очей.

Кошенята народилися ще 30 листопада в рамках програми з розведення рідкісних тварин. Співробітники зоопарку не квапилися анонсувати подію, побоюючись за здоров'я новонароджених. Їхня мати — мешканка берлінського, а батько — зальцбургського зоопарку.

Північнокитайські леопарди відносяться до зникаючого підвиду тварин. У даний час у дикій природі проживає всього близько 2500 особин і 42 — в зоопарках Європи.

БРИТАНСЬКІ ЕКОЛОГИ ДОСЛІДЖУЮТЬ ВИДР

Екологи закликають громадян Великобританії інформувати про кожну мертву видру, знайдену на дорогах країни, пише інтернет-журнал WildlifeExtra.

“Управління охорони навколишнього середовища та Кардіфської університет здійснюють масштабний екологічний проект, в рамках якого всі трупи видри, знайдені на території Англії і Уельсу повинні бути зібрані і відправлені на розтин. Мета проекту — дізнатися про стан здоров'я видри, рідкісного представника фауни острова”, — йдеться в повідомленні.

Представник Управління Роб Вуд висловив надію, що тепер всі громадяни будуть повідомляти, де і коли бачили мертву видру. Однак у січні цього року екологи отримали лише два повідомлення про мертвих тварин.

“Якщо люди будуть зацікавлені у співпраці, то нехай зв'яжуться з нами, і ми підкажемо, як краще зібрати і зберегти тіла тварин. Крім того, перш ніж наші волонтери почнуть збирати мертвих видр, вони обов'язково отримають наші інструкції щодо їхнього власного здоров'я і безпеки”, — додав Вуд.

КАРТИНУ ЕВОЛЮЦІЇ ХРЕБТНИХ ЗБАГАЧЕНО

Робота шведського палеонтолога, що досліджував закам'янілі останки древньої риби, які виявлено в 1940-х роках у британському графстві Херефордшир, дозволила заповнити пролом у еволюційному дереві хребетних.

Результати дослідження Мартіна Бразо з Університету Уппсали опубліковано у журналі Nature.

Риба виду *Ptomacanthus anglicus*, рештки якої виявлені вченим, оселилася на Землі близько 418-412 мільйонів років тому — на початку девонської ери. *Ptomacanthus anglicus* була одним із перших представників так званих щелепних риб та відносилась до групи акантод.

Ці перші на Землі хижі риби зовні трохи нагадували сучасних акул із тією відмінністю, що їхнє тіло було вкрите гострими шипами.

Від щелепних риб походять більш високорозвинені хребетні, включаючи людину. Тому вивчення акантоду є дуже важливим для з'ясування особливостей еволюції хребетних. До цього моменту палеонтологи не могли однозначно вивести “родинні стосунки” між акантодами та іншими хребетними через невелику кількість виявлених решток цих древніх риб. Усі дані про будову акантодів відносилися тільки до риб роду *Acanthodes*.

Представники роду *Ptomacanthus* жили на 100 мільйонів років раніше. Бразо вказує на ряд морфологічних відмінностей між черепами *Ptomacanthus* і *Acanthodes*, які дозволяють зробити висновок, що група акантод розпадається на кілька підгруп, одну з яких можна зарахувати до примітивних хрящових риб (до яких належать, наприклад, акули), а іншу — до примітивних кісткових

риб (більшість сучасних риб належать саме до цього класу).

На підставі отриманих результатів Бразо виявив, що представники роду *Ptomacanthus* були або далекими предками сучасних акул, або перебували у родинних зв'язках із спільним предком всіх сучасних щелепних хребетних. Це твердження дозволяє уточнити існуючі уявлення про ранню еволюцію щелепних.

ПОРОДИСТІ СОБАКИ НЕРОЗУМНІ

Шведські вчені зробили висновок, що породисті собаки із кожним поколінням стають чимраз менш мудримі. У ході дослідження, вчені з Університету Стокгольма встановили, що моральні та фізичні здібності багатьох собак порід помітно знижуються через те, що сучасні люди прагнуть завести більш покірного та симпатичного вихованця.

Таким чином, відбираючи чотириногих друзів саме за цим критерієм, люди позбавляють собак природної еволюції, яка диктує правило — виживає найсильніший.

За словами вчених, собаки, що жили ще у XIX столітті, мали набагато більше переваг перед своїми сучасними нащадками. До того, як з'явилася мода на кімнатних собачок та конкурси краси серед тварин, собак обирали перш за все за їхньою силою, нюхом, здібностями полювати та охороняти житло.

Захоплення спокійними, красивими собаками призвело до того, що вони стали менш уважні та набагато менш здатними до навчання різним командам.

“Сучасні методи розведення собак впливають на поведінку та розумові здібності породистих собак, так само як і на їхні фізичні дані”, — говорить автор дослідження Кент Свартберг.

У ході дослідження вчені вивчили 13 тисяч собак, склавши рейтинг із 31 породи на основі різних характеристик. Найбільш “нерозумними” вчені назвали такі породи декоративних собак, як чихуахуа та папільон.

Саме ці породи найчастіше можна побачити на руках у знаменитостей. Крім цього, чим кращою є зовнішність собаки, тим гіршою тварина є у ролі домашнього улюбленця, — повідомляють вчені.

ЗА КИЇВСЬКИМИ ЧИНОВНИКАМИ ПЛАЧЕ БУЦЕГАРНЯ

Земельні війни для столиці не новина. Протягом останніх десяти років кияни мали можливість споглядати не за одним з таких прецедентів. Та що там споглядати — брати безпосередню участь, оскільки певні структури (використовуючи зв'язки у владі, підкупні суди тощо) без вагань відбирали у громади дитячі майданчики, парки, сквери, а то й частину прилеглої до будинку території, аби побудувати там нову висотку чи офісні приміщення. Інколи громаді вдавалось перемагати знахабнілих представників будівельної компанії, і останні відступали. Та частіше людям доводиться опускаєти руки і лише спостерігати за тим, як під їхніми вікнами з'являється ще одна новобудова. Проте громадськість міста не збирається поступатись, оскільки закони (в тому числі і моральні) на їхньому боці.

Нині влада, яка повинна захищати інтереси населення, зайняла позицію протистояння тим, хто її привів до владних кабінетів і усіма діями стала на захист «грошових мішків». Проте, останніми роками знахабнілі забудовники пішли ще далі. Тепер вони претендують і на історичні місцини, які є національною гордістю кожного свідомого українця.

Так, вже багато років точиться боротьба громадян і забудовників за невеликий клатик лісу, що розташований на проспекті Перемоги, 119. Там, на відміну від багатьох інших зелених зон, збереглося 221 дерево, серед яких 19 дубів віком більше 120 років та 19 сосен віком понад 150 років. За законом такі вікові дерева знаходяться під охороною, а тому не можуть бути знищені. Але це не єдина причина, чому громадськість стала на захист невеличкого скверу. Більш вагомим аргументом відстояти існування цієї зеленої зони є те, що свого часу саме у цьому сквері розташовувався будинок, у одній квартири якого мешкав Василь Стус, поет, якого Указом президента України від 26 листопада 2005 року визнано Героєм України. Тож свідомі українці та й місцеві жителі завжди стояли на тому, аби у цій місцині створити сквер імені поета і встановити на місці колишнього будинку пам'ятник Василю Стусу. Та й кошти на зведення пам'ятника шукати не довелося б, оскільки Постановою Верховної Ради України від 22 березня 2007 року Кабінету Міністрів України рекомендовано виділити коштів на спорудження пам'ятника Василю Стусу та створення музею імені Василя Стуса у Києві. А тут, на додачу

до усіх існуючих документів, з'являється ще й Указ президента, яким чільник держави доручив Кабінету Міністрів України та Київській міській державній адміністрації забезпечити створення у місті Києві музею Василя Стуса, а також спорудження пам'ятника поетові.

І, звісна річ, що немає кращого місця вшанування пам'яті такої видатної особистості, як та місцина, де стояв будинок, у якому мешкав поет. Проте в нашій державі, як завжди, права рука не знає, що робить ліва, оскільки, незважаючи на велику кількість документів, підписаних безпосередньо президентом країни, на практиці втілити їх в життя не можливо, оскільки для КИЇВСЬКОЇ ВЛАДИ укази президента — не є такими вже важливими, аби їх враховувати, оскільки вже після того, як гарант видав свої укази, рішенням Київради від 14 червня 2007 року N 811/1472 вирішено було продати ТОВ «Компанія Етрекс» земельну ділянку площею 1,0846 га за 10 949 840,00 грн. для будівництва, експлуатації та обслуговування офісно-торгівельно-розважального комплексу. Розпорядженням виконуючого обов'язки Київського міського голови А. Голубченко від 07.08.2008 р. N 1122 київська влада надала дозвіл ТОВ «Компанія Етрекс» видати 147 дерев. От і виходить, що влада благословила забудовників на початок будівельних робіт.

Щоправда, представників влади та київських депутатів, які проголосували за продаж ділянки, подібні порушення закону не турбують, оскільки усі вони впевнені у своїй власній безкарності.

Звісно, хтось може зазначити, що безпосередньо депутатів ввели в оману і вони могли не знати про порушення законодавства щодо того чи іншого оформленого рішення, адже його законність повинна бути узгоджена усіма управліннями Київської міської державної адміністрації. Але чи можна сказати про посадових осіб Київської адміністрації, що вони не знали про усі ці порушення? А зловживань, безпосередньо у цьому випадку, — більш ніж достатньо. Проте ті, про які вже згадувалось, мізер, проти тих, які й ще виявили.

Так, Управлінням з контролю за використанням та охороною земель у м. Києві на підставі листа київської прокуратури проведено перевірку даного рішення і встановлено, що Київська рада надавала землю в оренду організації, яка має один ідентифікаційний код, а продала її юридичній особі з іншим ідентифікаційним номером. Тож виходить, що рішення Київради порушило статті 127, 128 Земельного кодексу України, провісивши продаж ділянки без аукціону! Та-

кож цією ж перевіркою встановлено, що проект відведення земельної ділянки, розроблений в порушення вимог 39,123, 184 статей цього ж Закону, та статей 17, 19 Закону «Про основи містобудування» і 13 статті закону «Про планування і забудову території».

Отже виходить, що або у Київській адміністрації на певних посадах працюють повні йолопи, що не знаються на законах, а отже їхні навички і знання не відповідають займаним посадам, або ці люди без вагань і докорів сумління йдуть на порушення ЗАКОНУ і зовсім не боються відповідальності за свої дії.

Але якщо ми живемо у ДІЙСНО ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ, то нічого вищого за верховенство права не повинно бути. Але, зважаючи на дії деяких посадовців Київської адміністрації, усвідомлюєш, що вони легко йдуть на кримінальний злочин (а недотримання земельного аукціону вже кримінал) і не переймаються його наслідками.

Хоча, згідно Кримінального кодексу України, багатьох осіб, що ставили свої підписи під паперами, що стосуються цієї справи, можна було б сміливо притягнути за 191 статтею (привласнення, розтрата майна, заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем), оскільки недотримання Земельного кодексу (що встановлено перевіркою) доводить, що деякі чиновники такі зловживали службовим становищем, внаслідок чого майно (земельна ділянка) була передана не тим, хто її орендував, а іншій юридичній особі. Підпадають дії деяких чиновників і під 364 статтю Кримінального кодексу, яка передбачає покарання за зловживання владою або службовим становищем (умисне з корисливих мотивів) в особистих інтересах, або інтересах третіх осіб і використання службової влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно заподіяло істотної шкоди правам громадян або держави. Тож знову виходить, що в діях київських чиновників проглядається порушення цієї статті закону і вимальовується явний склад злочину! А тому київській прокуратурі є з чим працювати. І те, що громада міста звернулася за захистом до цієї установи, а прокуратура таки зацікавилась цим питанням, доводить, що злочинні наміри у діях деяких осіб стосовно скверу таки були. Проте чи нестинуть ці посадовці відповідальність за вчинені правопорушення? На жаль, практика доводить, що незважаючи на плідну роботу прокурорської братії, усі чиновники, проти яких порушують кримінальні чи адміністративні справи, чомусь лишаються безкарними. І хоча сквер, можливо, громаді вдасться відстояти (все ж депутати на сесії повинні розглянути звернення громадян, подання прокуратури і клопотання Управління з контролю за використанням та охороною земель у м. Києві і відмінити незаконні рішення), проте повинно ще й перемогти верховенство права, коли усі винні будуть покарані згідно із законом. Адже чиновники лише тоді припинять порушувати закони, коли знатимуть, що не відкупляться від покарання і не отримають захисту від можновладців.

Оксана КОТОМКИНА

КАЛЕНДАР ГОРОДНИКА: КВІТЕНЬ

Загальні роботи

Весною годину упустиш — роком не надолужиш. Тому все треба зробити вчасно, не пропустити термінів. В міру звільнення землі від снігу приводять її в порядок: згрібають торішні листя і закладають його в компост. Знімають утеплення з компосту, і перелопачують його. Компост знадобиться при посіві і посадці. Ранньою весною, як тільки зійде сніг, до проростання бур'янів проводять мульчування ґрунту чорною плівкою. Завдяки цьому не допускають росту бур'янів, краще зберігають вологу в кореневмісному шарі ґрунту. Плівкою також укривають зволожені компостні купи. Вносять у ґрунт мінеральні добрива, попіл. Ретельно відбирають насінники овочевих рослин. За два тижні до висаджування починають пророщування насінників капусти в парниках, на грядках і в штабелях. Прикопані насінники затіняють у перші дні матами або рожею, укладені штабелі — матами. Якщо цього не зробили в березні, на початку квітня прокопують канавки для відводу талої води від теплиці, парників, штабеля з біопаливом і ґрунтовою сумішшю, а також від місць зберігання овочів. У затінках розкидають сніг для швидкого танення. У зимовій теплиці продовжують збирати огірки і дивитися за рослинами томата. З появою на огірку (на нижній стороні листа) павутинного кліща рослини обприскують настоєм луски гострої цибулі або часнику (200 г луски на 10 л води),

сірки колоїдної або дисперсної. Для обприскування застосовують також хімічні препарати. У весняній теплиці на будь-якому виді обігріву (біопаливо, пара, вода, електрика) на початку квітня висаджують розсаду томата у віці 50-60 днів; наприкінці місяця — 25-30-добову розсаду огірка і дині. Висівають насіння фенхеля. Розсаду вирощують протягом місяця з наступним пересадженням при температурі +16° С. У закслених рамах парників з обігрівом із додатковим укриттям на ніч матами або рожею до кінця квітня закінчують збирання зелені цибулі, салату, шпинату, кропу і редиски. В другому обороті в парниках висаджують розсаду огірка.

У другій половині місяця починають посів і посадку в утепленому ґрунті. У квітні підготовляють насіння моркви, цибулі-чорнушки і петрушки для раннього висіву у відкритий ґрунт. Прогрівають цибулю-сіянку, що зберігалась при низьких температурах або холодно-теплим способом. Як тільки дозволить ґрунт, прочищають і розпушують ділянки багаторічників. На них овочеві рослини відрастають відразу після танення снігу. Для прискорення відростання зелені посіви вкривають плівкою. Оглядають підзимні і зимові посіви, сходи розпушують. Залишені на зиму петрушку і селеру розгортають. Готують ділянку до висіву ранніх холодостійких рослин. На прогрітих ділянках починають висаджування пророщених бульб картоплі. Працюючи на

ділянці, необхідно підтримувати чистоту і охайність. Наприклад, паління приносить шкоду рослинам. З тютюном заноситься на грядки вірус тютюнової мозаїки, небезпечний для картоплі, томата, перцю, баклажана. Вірусна інфекція зберігається в недопалках, на пальцях і одязі курця, у коробці з тютюном. Вірусні хвороби, що поширюються при палінні, в теплицях можуть не лише знизити врожай томата, але і вплинути на декоративність квіткових рослин.

У квітні городники остаточно уточнюють терміни і способи висіву (висаджування), схеми розміщення рослин на ділянці. При проведенні польових робіт вибирають такі способи і схеми, які при різноманітті рослин, дозволяють максимально використовувати протягом сезону малу механізацію, основний інвентар, пристосування, візки, укриття і т.д. Квітень — час масового висіву рослин, які вирощуються через розсаду, для парників, утепленого і відкритого ґрунту. Висівають у парники томат на розсаду й у розсадник — насіння капусти білоголової пізньої, пересаджують у парниках сіяночі томата. З початку місяця проводять загартовування розсади капусти білоголової ранньої. Потім розсаду капусти білоголової ранньої, цвітної, кольрабі і брокколі висаджують у відкритий ґрунт. Чим раніше розсада приживеться і зміцніє, тим менш небезпечні для неї хвороби і шкідники. Хто вирощує лагенарію, не можна пропускати терміни висіву її на розсаду.

КВІТЕНЬ: РОБОТИ У ВЕСНЯНИХ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛИЦЯХ І ТИМЧАСОВИХ УКРИТТЯХ

Багато городників при вирощуванні теплолюбних рослин використовують невеликі весняні плівкові теплиці і тимчасові плівкові укриття. У плівковій теплиці після збирання попередньої рослини восени згрібають усі рослинні рештки (листя, стебла, плоди). Знімають верхній шар ґрунту, товщиною 2-3 см, і все це закладають у компост. Потім вносять добрива — добре розкладений компост або перегній (4-5 кг/м.кв.), суперфосфат (40-50 г), калійну сіль (15-20 г) і заробляють на глибину 22-25 см шляхом перекопування. Теплиці накривають прозорою плівкою наприкінці березня — початку квітня. Як тільки ґрунт розмерзнеться, вносять сечовину (20-30 г/м.кв.), проводять мілке перекопування, вирівнюють поверхню граблями на ґрунт ро-

зстелюють плівку (можна бувшу у використанні). При прогріванні ґрунту на гли-

бині 10 см до +12...+13° С з 1-5 квітня висаджують розсаду томата у віці 50-60 днів, з 15-20 квітня — розсаду огірка віком 25-30 днів. Рядки розміщують впоперек теплиці, відстань між ними 60-70 см, а між рослинами в рядах 20-35 см. Роблять посадковим совком або мотикою ямки, у які вносять жменю перегною і щіпку суперфосфату, поливають їх водою з розрахунку 1-1,5 л на ямку, мульчують торфом, перегноем або сухою землею. При ранніх термінах висаджування передбачають додаткове укриття всередині теплиці: крафт-папір, паперові ковпаки з газети або обгорткового паперу. Додаткове укриття після того, як настають заморозки, використовують в утепленому ґрунті для захисту рослин від підмерзання.

У ДОНЕЦЬКУ ЗАХИЩАЮТЬ БЕЗДОМНИХ ТВАРИН

Депутати Донецької міської ради прийняли рішення надіслати близько мільйона гривень на регулювання у місті чи-

сельності бродячих тварин у 2009 році, зокрема за допомогою біостерилізації, а також за пропаганду гуманного ставлення до бездомних тварин.

Бездомні тварини стали великою проблемою для Донецька: тільки у 2008 році за медичною допомогою звернулося 406 мешканців міста, які постраждали від укусів. За словами депутатів, програма охорони тваринного світу та регулювання чисельності бродячих тварин у Донецьку на 2009-2012 роки задовольнить як захисників тварин, так і їхніх супротивників.

Проект передбачає пропагандистські акції у ЗМІ, організацію лекцій, бесід та виставок із метою виховання

дітей та молоді у дусі гуманного ставлення до тварин, а також об'їзд міста з метою вилучення бродячих собак. Крім того, депутати запланували проведення обліку та паспортизації тварин, — повідомили у міськраді.

У рамках програми також передбачена невідкладна ветеринарна допомога, вакцинація тварин, біостерилізація, проведення профілактики проти паразитів. Тимчасове утримання бродячих тварин планують організувати у спеціально встановлених місцях.

Крім того, профільні громадські організації зобов'язалися активізувати роботу волонтерів для подальшого пошуку нових власників для тварин.

«ВОДА... ТИ САМЕ ЖИТТЯ»

С.Костенко

Нині всім добре відомо, що без води неможливий будь-який прояв життя. Це — найцінніший «мінерал життя», на долю якого приходиться до 90 відсотків будови організму. Вона забезпечує фізіологічні, біохімічні, хімічні процеси в організмі будь-якої живності на землі.

Нині вода — одна з глобальних проблем сьогодення. Ресурси питної води на Землі вкрай нерівномірно розподілені. До того ж на початку ХХ-го століття на Землі жило близько 1,5 млрд людей, а нині їх вже понад 6 млрд.

Від нестачі питної води страждають понад 40 держав Африки, Близького і Середнього Сходу, п'ята частина Європи. У наш час на планеті від голодної смерті щорічно вмирає 3-4 млн. жителів. Та з питною водою далеко не все в порядку як в Україні в цілому, так і в окремих її областях, багатьох містах. На жаль, і Хмельниччина теж відчуває її потребу. І це при тому, що область — одна з небагатьох областей України, яка щедро обдарована водними джерелами, струмками, озерами, річками.

Хмельниччина за запасами водних ресурсів займає шосте місце в Україні. Наявні в області струмки, потічки, річки відносять до трьох річкових басейнів: Горині, Південного Бугу і Дністра. Для нас найбільше стратегічно-господарське значення мають води Дністровського басейну. Це річки Збруч, Смотрич, Ушиця, Жванчик, Студениця, Калюс, Тернава, Мукша, Баговичка. Характерно, що названі річки є живильними водними артеріями на терені НПП «Подільські Товтри». Режим тут заповідний.

Річки Подільського Придністров'я протікають по густо заселеній і інтенсивно господарсько освоєній території. Городи жителів виходять до річок. Орються майже впритул до них. При дощаземля з них пливе у річки і замулює їх. Тоді вода стає в них неначе кава. І це без того, що розорюваність земель в регіоні надто висока (понад 80 відсотків).

Проте порушення технології обробітку ґрунту не єдине зло забруднення водних ресурсів. До антропогенного забруднення водних ресурсів причетні промисловість, тваринництво галузь та життєдіяльність населення.

Відходи тваринництва поряд з агрохімічним стоком є основним джерелом надходження у річкові системи біогенних забрудників. До 20% гною і 70%

гноївки надходять у річки внаслідок відведення і самочинних залпових скидів. З іншого боку промислові та комунально-побутові скиди є головним джерелом надходження у річкові системи важких металів, нафтопродуктів тощо. Техногенні забрудники виступають однією з головних складових погіршення якості води як природного ресурсу і життєвого середовища.

Наприкінці ХХ ст. людство вперше в історії підійшло до споживання не природної, а техногенної води — тієї, яка зазнає обробки після надходження з поверхневих річок і водойм. І це накладає величезну відповідальність на людей за їх санітарно-гігієнічний та екологічний стан, бо така вода не завжди є гарантом здоров'я людей.

Найбільшими водокористувачами і водночас забруднювачами поверхневих вод на терені парку є ціла низка підприємств (цукрові і консервні заводи, водоканалізаційні господарства, ВУВКГ). А погляньте на стан артезіанських колодязів у місті! Скільки ж їх з вини будівельників захаращено! Виходить, що одне будують, інше — руйнують.

В умовах антропогенного пресу не тільки погіршується якість вод як природного ресурсу і життєвого середовища, але й прибережні водні системи. З річок забирається на потреби більше води, ніж повертається. Так з р. Смотрич безповоротно використовується 12438 тис. куб.м

води на рік, Жванчик — 2767 тис. куб. м, Студениці — 524 тис.куб.м. А якою замуленою виглядає р. Мукша! І щоб покласти край подібній безгосподарності при НПП діє лабораторія екомоніторингу, яка спільно з лабораторією аналітичного контролю Дністровської регіональної екоінспекції за задалегідь складеним графіком відбирають проби води з усіх водних об'єктів території парку. З Дністра проби відбираються біля с.Ісаківці і смт.Стара Ушиця, р.Студениці — в ур. «Совий яр», р.Тернава — в с. Суржинці, р.Жванчик — смт. Чемерівці і Жванець, з криниць і джерел в районах сіл Колодіївка, Сл. Кульчиєвецька, Рогізна, Врублівці, Бакота на Кам'яниччині.

Робота з залісненням берегів річок, водойм, джерел практично відходить у забуття. А якщо воно і ведеться, то від лукавого, для галочки! А воно вкрай потрібне і починати треба з підбору породного складу насаджень — вільха чорна, береза, осика, верба, тополя. При господарському підході до цього заходу маємо двійну користь — захист вод і чудовий сировинний та лікувальний матеріал. Цікаво, чому з даного приводу мовчать академіки і членкори-екологи, яких чимало в області розвелось.

Хіба важко зрозуміти, що наше ставлення до водного дару має стати камітоном чистоти до життєдайного соку Землі як Божого дару! Візьміть ці слова як пам'ять на все життя.

РОСІЯ СТАЛА СВІТОВИМ ЛІДЕРОМ У ЗБУТІ ТА СПОЖИВАННІ ГЕРОЇНУ

Росія за останні роки стала абсолютним світовим лідером у збуті та споживанні героїну. Про це повідомив директор Федеральної служби з контролю за обігом наркотиків (ФСКН) Віктор Іванов, виступаючи в Держдумі під час «круглого столу» про наркотрафік з Афганістану. В.Іванов наголосив, що відсоток росіян, які вживають опіати, в п'ять-вісім разів перевищує відповідний

показник у країнах Євросоюзу. Опіати, зокрема героїн, у Росії вживають до 90% всіх наркозалежних. При цьому, наголосив глава ФСКН, весь цей героїн має виключно афганське походження. В.Іванов навів дані, згідно з якими з Афганістану до Росії контрабандою ввозиться не менше 12 тонн чистого героїну, що становить 3 млрд разових доз.

За словами В.Іванова, щодоби в країні від вживання героїну вмирають 82 особи призовного віку, а щорік - 30 тис. осіб. При цьому, за різними оцінками, об'єм чистого героїну на складах в Афгані-

тані становить 2-3 тис. тонн.

З 2001 р. по 2008 р., зазначив керівник ФСКН, після введення до Афганістану військових контингентів США і НАТО виробництво опіатів зросло в 44 рази. «У жодному разі не звинувачую США і НАТО в цілеспрямованих діях задля наркотизації Росії, проте за фактичними потоками, що захлинають нашу країну, ми мусимо зробити висновок мінімум про бездіяльність тих, хто взяв на себе відповідальність за те, що відбувається в Афганістані», — цитує В.Іванова РосБізнесКонсалтинг.

ЗАГАДКА НЕАНДЕРТАЛЬЦЯ

Команда генетиків з різних країн представила науковому співтовариству чорновий варіант половини розшифрованого генома неандертальця.

Вчені доповіли про свої результати під час конференції, що проходила в Інституті Броада, пише журнал *New Scientist*.

За словами дослідників, кожна “літера” генетичного коду неандертальця була “прочитана” в середньому один раз. Джерелом генетичного матеріалу для вчених стали тканини кістки, знайдені в Хорватії, вік яких оцінюється в 38 тисяч років. За цей час чимала частина ДНК була пошкоджена. Тому повністю відновити генетичну карту неандертальця зараз не є можливим.

Проте, багато генів збереглися, і дослідники вже почали їх вивчення. Попередні результати дозволяють припустити, що неандертальці страждали несприйняттю лактози. Цей результат не є дивовижним, оскільки домашні тварини були приручені людьми близько десяти тисяч років назад.

Раніше та ж група вчених розшифрувала послідовність мітохондріальної ДНК неандертальця, яка міститься не в ядрі, а в клітинних органеллах під назвою мітохондрії. Мітохондріальна ДНК значно коротше за ядерну (відповідно, в ній значно менше генів), тому вона краще зберігається у викопних зразках. Генетики “прочитали” кожен “літеру” близько 35 разів, тому отриману послідовність можна вважати надійною. Що стосується ядерної ДНК, то на дослідників чекає: по-перше, отримання послідовності частини генома, що залишилася, а по-друге, повторення розшифровки ще кілька разів, щоб переконатися у відсутності помилок.

ЖІНКИ СПОКУСЛИВІШІ

Американські вчені в ході експерименту встановили, що жінкам складніше боротися зі спокусою поласувати улюбленою стравою, коли слід утримуватися від їжі. Дослідження проводив Доктор Джин-Джек Венг в національній лабораторії Брукхевена в Нью-Йорку. Він опублікував його результати в журналі *Proceedings of the National Academy of Sciences*.

У ході експерименту 23 здорових і струнких добровольці повинні були утримуватися від вживання їжі упродовж 17 годин.

Потім перед ними поставили по тарілці з їх улюбленими стравами і попросили боротися з почуттям голоду, дума-

ючи про що-небудь інше. Вчені в цей час слідували за діяльністю їх мозку за допомогою позитронно-емісійної томографії.

Доктор Венг встановив, що під час боротьби з почуттям голоду у чоловіків області мозку, які відповідають за це почуття, ставали менш активні, а у жінок функціонування мозку не змінювалося.

“Зниження заборони контролю у жінок, ймовірно, пояснює той факт, що вони досягають меншого успіху, намагаючись схуднути за допомогою дієти, у порівнянні з чоловіками”, — зазначив Венг.

СВІДОК – ГІЛКА ОЛИВИ

Спеціалісти Данського археологічного інституту в Афінах з’ясували вік стародавнього виверження вулкану на острові Санторин за допомогою знахідки гілки оливи, повідомило Афінівське агентство новин.

Ще в середині другого тисячоліття до нашої ери в Санторині сталося потужне виверження вулкану. Методом радіовуглеводного аналізу було встановлено вік гілки оливкового дерева, виявленої під шаром попелу і пемзи біля руїн давньої стіни епохи землетрусу — 1613 рік до нашої ери плюс-мінус 10 років.

Певні подібні дослідження виверження датуються приблизно 1623 роком до нашої ери.

Вчені припустили, що дерево було культурним і росло в оливковому гаю, який обробляли місцеві жителі. У радіусі дев’яти метрів від першої, археологи знайшли іншу гілку і незабаром проведуть наступний аналіз.

Історики ж датують катаклізм сотнею років пізніше — після 1530 року до нашої ери, тобто після настання епохи Нового Царства у Древньому Єгипті.

Виверження неодноразово зазначалося в історичних документах, і додатково до документів багатьох народів. З ним пов’язують біблійну розповідь про страту єгиптян і легенду, яку вперше переказав Платон, про загиблих на острові Атлантида.

Виверження вулкану на Санторині входить до десяти найбільш потужних в усі історичні часи. Катастрофа призвела до того, що майже цілий острів Санторин за формою став подібним на півмісяць. Діючий вулкан до сих пір розташований у центрі затоки, котра утворилася на місці виверження.

Раніше американські вчені в ході досліджень дійшли до висновку, що життя на нашій планеті могло зародитися одночасно з народженням вулканів.

ЗНАХІДКИ ЧАСІВ ЛЬОДОВИКОВОГО ПЕРІОДУ

У смоляних ямах Ла-Брея у Лос-Анджелесі було виявлено величезне поховання залишків Льодовикового періоду. Відкриття було зроблено під час риття котловану для будівництва підземної стоянки, — пише *The Los Angeles Times*.

Серед знайдених скам’янілостей вчені знайшли залишки стародавніх черепів, равликів, молюсків, багатоніжок, а також стовпи та листя дерев. Однією із найцінніших знахідок виявився майже цілий скелет мамонта, якого палеонтологи назвали Зед.

Дослідникам вдалося витягти із поховання близько 80% кісток Зеда і його бивня. Численні переломи кісток, що зрослися, свідчать, що протягом життя Зед декілька разів був серйозно поранений, — розповіли дослідники в інтерв’ю агентству AP.

Вчені різко розкритикували ведення будівельних робіт у районі смоляних печер, оскільки, на їхню думку, виявлене поховання скам’янілостей є дуже великим. Однак керівництво музею мистецтв Лос-Анджелеса, який і викупив цю територію, вимагає “прибрати ці штуки із дороги”.

Смоляні ями Ла-Брея є унікальним палеонтологічним об’єктом: безліч стародавніх тварин грузнули та гинули у бітумі. Із 1906 року у районі Ла-Брея було вилучено близько мільйона кісток. У результаті, палеонтологи прискорили процес розкопок: навколо кордонів поховання, у тому числі нижніх, було накопано траншеї, у яких вчені розмістили щільний матеріал, ізолювавши таким чином цінний ґрунт; крім того, щоб шари всеодині поховань не змішалися, навколо упаковки дослідники зібрали дерев’яний каркас.

Отримані ящики із землею були доставлені до музею Пейджа, де палеонтологи розпочали досліджувати рештки у спокійній атмосфері. На даний момент захоронення вивчено лише частково. Вчені сподіваються, що воно збагатить колекцію музею Пейджа у Ла-Бреї як мінімум удвічі.

Смакотинка

М’ясна запіканка з картоплею

Склад: На 500 г яловичини — 1 цибулину, 1 кг картоплі, 3 ст. ложки масла, по 1 ст. ложки борошна, оцту й томату-пюре, сіль, перець — за смаком, зелень.

Приготування: Яловичину без кісток варять і нарізують невеликими шматками. Обчищену картоплю промивають, варять у підсоленій воді, трохи охолоджують і нарізують кружальцями. Приготування соусу. Ріпчасту цибулю нарізують півкільцями, пасерують на маслі,

додають борошно й пасерують його до світло-жовтого кольору. Цибулю з борошном розводять бульйоном, кладуть окремо пасерований томат-пасту, сіль, перець, вливають оцет і проварюють 15 хв. У каструлю або сотейник вливають трохи томатного соусу, кладуть підготовлене м’ясо, а на нього — картоплю, вливають решту соусу й запікають у духовці 30-45 хв. Подаючи на стіл, запіканку посипають дрібно нарізаною зеленню кропу або петрушки.